

de Pla, del Pla que va complir més de vuitanta anys.

Que l'Empordà és un país de pintors ja és sabut; ho seguim veient a Calella, a les sales de l'hotel Sant Roc, on s'han penjat les

obres dels palafrugellencs que s'han dedicat a pintar a partir dels anys quaranta: Guitart, Roig (Falet), Ribot, Puig... fins a Cui-xart. Acabada la ruta, acabem ben convençuts: grà-

cies a la llum del nostre Mediterrani, fa molt temps que l'Empordà crida i atrau els pintors. Gaudiu de la passejada.

Carme Bonal

Subjugats pel campaner

Gairebé és d'agrair la negativa de la Junta de Confraries de Girona –durant la Setmana Santa del passat any va negar-se a patrocinar una lectura dramatitzada de *Josafat*–, com són d'agrair en el nostre present la persistència de la barretina, la sotana o les vestes. Aquests anacronismes que, resistents, aporten una nota de color pintoresca en un món al qual ja no pertanyen, poden ser una palanca per catapultar-nos al passat i recompondre'ns-el. El no de la confraria ens remet així a un altre context, i ens dona una idea del rebuig ciutadà amb què Prudenci Bertrana es devia trobar, ara fa justament cent anys, amb la publicació dels amors sacrílegs del campaner i la bagassa dins les ombres de la catedral. Tanmateix, ja fa anys que la ciutat s'ha anat decantant progressivament per la reivindicació de Bertrana i la seva obra, amb especial predilecció per la novel·la fustigada. El 1965 el cineasta Antoni Varés ja va concretar el projecte, finalment no reeixit, de traduir en pel·lícula el decadentisme catedralici de Bertrana, projecte que Glòria Granell ha aprofitat per editar-ne el guió, juntament amb fotografies i dibuixos preparatoris, i alhora un estudi aprofundit de la gènesi i la recepció de l'obra literària. En paral·lel, el 1968 s'instaurà un premi de narrativa amb el seu nom que amb el temps ha esdevingut un dels més prestigiosos del país.

El modernisme de Bertrana, preservat per la modernitat dels seixanta, és avui dia un actiu que Girona s'estima, potser més com a mite que com a lectura amiga i propera. Els actes programats enguany per celebrar el centenari de *Josafat* pretenen ser, doncs, una instigació a la seva lectura, una connexió amb el seu context local i global, així com una invitació a repensar la història de manera interdisciplinària, com va plantejar-s'ho Varés fa quaranta anys. Durant el mes de maig l'Aula d'Humanitats del Centre Cultural de la Mercè ha programat quatre xerrades sobre la novel·la sota l'epígraf «Llibres, monstres i catedrals», relacionant-la bé amb el mite de la bella i la bèstia, bé amb el neogòtic, la por i el fantàstic modernistes, tant des del punt de vista estrictament literari com també audiovisual. De més a més, en col·laboració amb la Institució de les Lletres Catalanes, es va reservar el primer de juny per a una jornada *Josafat*, amb una xerrada a càrrec de Maria Barbal i una taula rodona amb escriptors. Finalment, els espais de la catedral que van inspirar Bertrana es podran recórrer en una visita guiada fins al setembre i també per Fires; i el fotògraf Jordi S. Carrera presenta una nova mirada a *Josafat* en una exposició al Museu d'Art de Girona.

Però hi ha encara deutes pendents. Un dels més clamorosos és l'edició crítica de l'obra celebrada. El professor Xavier Pla constatava, tan sols amb una lleugera fullejada d'una reimpressió recent –trenta-tresena edició!– el més que evident procés de correccions abusives, corrupcions i errors que en cent anys han anat desfigurant la prosa original. Un altre: per ensenyar la nostra capacitat de vici, un amic meu volia regalar a un madrileny *Josafat* en castellà. Impossible. Finalment, resta la reivindicació de l'altre Bertrana. Dolors Fulcarà, pionera dels estudis sobre el modernisme a Girona i membre de la secreta secta dels bertrandòfils, de fa temps que reclama l'edició de *Violeta*, la primera novel·la de Bertrana, que no figura a l'obra completa editada per Selecta. Queda apuntat.

Josep Pujol i Coll

Sant Miquel de Cruïlles, finalment

El passat 21 d'abril es va fer públic l'acord segons el qual el bisbat de Girona cedeix, per un període de 90 anys, el monestir de Sant Miquel de Cruïlles a la Generalitat, la Diputació, el Consell Comarcal del Baix Empordà i l'Ajuntament de Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura per tal que el rehabilitin definitivament.

Fa més de cent anys, el 1877, l'historiador Josep Pella i Forgas ja va quedar sorprès per l'estat deplorable del monestir, abandonat des dels temps de la desamortització, quaranta anys abans. Des d'aleshores només s'hi han realitzat les mínimes reformes per tal que el monestir no quedés ensorrat del tot. De totes maneres, la detecció, l'any 1996, de problemes estructurals en el temple i la presentació, el 2000, del pla director per a la seva restauració, redactat per l'arquitecte Arcadi Pla, encara feien més urgents el compromís i la implicació de les administracions públiques. Però, tot i les demandes dels Amics del Museu d'Art i de la Reial Acadèmia de Belles Arts i les proposicions dels dipu-